

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง

“การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๐๑ คน และข้อมูลการสัมภาษณ์ จำนวน ๕ ชุด

มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียน ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๔.๔ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษาสามัญ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงาน มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และร้อยละ ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๒๐๑)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๙๒	๔๕.๗๗
หญิง	๑๐๙	๕๔.๒๓
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๒. วุฒิการศึกษาสามัญ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๖๖	๓๒.๘๔
ปริญญาตรี	๗๑	๓๕.๘๓
สูงกว่าปริญญาตรี	๖๔	๓๒.๓๔
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๓. ตำแหน่งหน้าที่		
ครู – อาจารย์	๑๒๐	๕๙.๗๐
เจ้าหน้าที่	๕๙	๒๙.๓๕
อื่นๆ	๒๑	๑๐.๙๕
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐
๔. ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า ๑๐ ปี	๑๔๒	๗๐.๖๕
๑๐ – ๒๐ ปี	๓๘	๑๘.๙๑
๒๑ ปีขึ้นไป	๒๑	๑๐.๔๔
รวม	๒๐๑	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียดดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน ๑๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๒๓ ส่วนเพศชายมีจำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๗

วุฒิการศึกษาสามัญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีจำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๓ รองลงมามีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๔ และที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๔

ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู – อาจารย์ มีจำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๐ รองลงมาเป็นเจ้าของหน้าที่ มีจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๘ และอื่นๆ มีจำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๒

ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า ๑๐ ปี มีจำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๖๕ รองลงมา ๑๐ – ๒๐ ปี มีจำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๑ และ ๒๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔

๔.๒

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย ๑) อธิปไตย ๒) พรหมวิหาร ๓) สังคหวัตถุ
๔) อคติ โดยภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒- ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม

(n = ๒๐๑)

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน

จังหวัดสมุทรสาคร

ระดับปฏิบัติ

แปลผล

	—	S.D.	
๑. การประยุกต์ใช้หลักอธิปไตย	๓.๗๒	๐.๖๔	มาก
๒. การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร	๓.๖๗	๐.๗๕	มาก
๓. การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ	๓.๖๕	๐.๖๕	มาก
๔. การประยุกต์ใช้หลักอคติ	๓.๖๑	๐.๖๔	มาก
ภาพรวม	๓.๖๖	๐.๖๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า

บุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านอธิปไตย ๓ อยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{x} = 3.72$) และด้านอคติ ๔ อยู่ในอันดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.61$)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อธิปไตย ๓

(n = ๒๐๑)

อธิปไตย	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	—	S.D.	
๑. มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นสำหรับการปฏิบัติงาน	๔.๐๑	๐.๕๗	มาก
๒. การบริหารงานบุคคลโดยยึดหลักให้บุคลากรมีส่วนร่วม	๓.๕๕	๐.๘๙	มาก
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	๓.๕๒	๐.๖๒	มาก
๔. มอบหมายให้ครูประเมินการปฏิบัติงานของครูด้วยกันเอง	๓.๘๗	๐.๗๑	มาก
๕.			

มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	๓.๖๕	๐.๖๘	มาก
ภาพรวม	๓.๗๒	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า

บุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านอธิปไตย ๓

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ

พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในอันดับที่สูงที่สุดในข้อ

“มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นสำหรับการปฏิบัติงาน” ($\bar{x} = 4.01$) รองลงมาคือ

“มอบหมายให้ครูประเมินการปฏิบัติงานของครูด้วยกันเอง” ($\bar{x} = 3.87$)

และที่มีความเห็นในอันดับต่ำที่สุดคือ “ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ”

($\bar{x} = 3.52$)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พรหมวิหาร ๔

(n = 201)

พรหมวิหาร	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	—	S.D.	
๑. ช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชาเมื่อประสบภัยพิบัติ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น	๓.๗๗	๐.๖๓	มาก
๒. ให้คำแนะนำ ชี้แจง เมื่อประสบปัญหาในการทำงาน	๓.๘๑	๐.๗๔	มาก
๓. แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้เลื่อนตำแหน่ง	๓.๖๔	๐.๖๙	มาก
๔. มอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ความถนัด ของบุคลากร	๓.๕๙	๐.๘๒	มาก
๕. ไม่ลำเอียงเข้าข้างคนผิด	๓.๕๔	๐.๘๘	มาก
ยึดถือความถูกต้องและคุณธรรมเป็นหลัก	๓.๕๔	๐.๘๘	มาก
ภาพรวม	๓.๖๗	๐.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า

บุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านพรหมวิหาร ๔

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ

พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในอันดับที่สูงที่สุดในข้อ

“ให้คำแนะนำ ชี้แจง เมื่อประสบปัญหาในการทำงาน” ($\bar{x} = 3.81$) รองลงมาคือ

“ช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชาเมื่อประสบภัยพิบัติ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น” ($\bar{x} = 3.77$)

และที่มีความเห็นในอันดับต่ำที่สุดคือ “ไม่ลำเอียงเข้าข้างคนผิด

ยึดถือความถูกต้องและคุณธรรมเป็นหลัก” ($\bar{x} = 3.54$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สังกัดวัด ๔

(n = ๒๐๑)

สังกัดวัด	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	—	S.D.	
๑. การกำหนดค่าตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูลแก่บุคลากรตามผลงานที่ได้ปฏิบัติ			
๒. ยกย่องและชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	๓.๖๑	๐.๔๕	มาก
๓. ผู้บริหารใช้อำนาจที่สุภาพไม่กล่าววาจาล่วงเกินหรือดูถูก	๓.๕๘	๐.๕๒	มาก
	๓.๖๐	๐.๖๕	มาก

หิยัตถยาม			
๔.	๓.๗๑	๐.๗๖	มาก
สนับสนุนให้มีการเลื่อนตำแหน่งหรือปรับเงินเดือนตามความสามารถของบุคลากร	๓.๗๔	๐.๘๕	มาก
๕.			
ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย			
ภาพรวม	๓.๖๕	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า

บุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านสังคหวัตถุ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในอันดับที่สูงที่สุด ในข้อ “ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย” ($\bar{x} = 3.74$) รองลงมาคือ “สนับสนุนให้มีการเลื่อนตำแหน่งหรือปรับเงินเดือนตามความสามารถของบุคลากร” ($\bar{x} = 3.71$) และที่มีความเห็นในอันดับต่ำที่สุดคือ “ยกย่องและชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน” ($\bar{x} = 3.58$)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร **อคติ ๔**

(n = ๒๐๑)

อคติ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
	—	S.D.	
๑.			
มีความพึงพอใจเมื่อผลงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับ	๓.๕๓	๐.๕๑	มาก

๒.			
มีการสอบสวนให้รู้ถึงข้อเท็จจริงของสาเหตุและสถานการณ์ที่มีการกระทำผิดอย่างรอบคอบก่อนการลงโทษ	๓.๖๖	๐.๖๘	มาก
๓. มีการตักเตือนด้วยวาจาเมื่อมีการกระทำความผิด	๓.๖๙	๐.๗๒	มาก
๔.			
มีการชี้แจงทำความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ	๓.๕๗	๐.๗๑	มาก
๕.			
มีการประเมินผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเป็นธรรม	๓.๖๒	๐.๕๖	มาก
ภาพรวม	๓.๖๑	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า

บุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านข้อดี ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x}$ = ๓.๖๑) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ

พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในอันดับที่สูงที่สุด ในข้อ

“มีการตักเตือนด้วยวาจาเมื่อมีการกระทำความผิด” ($\bar{x}$ = ๓.๖๙) รองลงมาคือ

“มีการสอบสวนให้รู้ถึงข้อเท็จจริงของสาเหตุและสถานการณ์ที่มีการกระทำผิดอย่างรอบคอบก่อนการลงโทษ” ($\bar{x}$ = ๓.๖๖) และที่มีความเห็นในอันดับต่ำที่สุดคือ

“มีความพึงพอใจเมื่อผลงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับ” ($\bar{x}$ = ๓.๕๓)

๔.๓

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของ

โรงเรียนในเขตอำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นได้แก่เพศ

วุฒิการศึกษาสามัญตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงานที่ตัวแปรตามได้แก่

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกะทู้มแบน

จังหวัดสมุทรสาคร

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธ

ศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ในเขตอำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษาสามัญ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์

วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีที่ตัวแปรต้นมี ๒ ค่าและค่าเอฟ (F-test)

โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (OneWay ANOVA) สำหรับตัวแปรที่มี ๓ ค่าขึ้นไป

เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ – ๔.๑๓

สมมติฐานที่๑ บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ในเขตอำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗

การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกะ

ะทุมแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมจำแนกตามเพศ

(n = ๒๐๑)

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร		เพศ				t	Sig.
		ชาย (๙๒ คน)		หญิง (๑๐๙ คน)			
		—	S.D.	—	S.D.		
๑)	การประยุกต์หลักอริยปทัช	๓.๔๔	๐.๕๐	๓.๕๖	๐.๖๑	๐.๓๘๑	๐.๗๗๔
๒)	การประยุกต์หลักพรหมวิหาร	๓.๕๕	๐.๖๓	๓.๖๑	๐.๗๔	๐.๖๔๓	๐.๘๑๓
๓)	การประยุกต์หลักสังคหวัตถุ	๓.๘๘	๐.๗๓	๓.๗๑	๐.๕๓	๐.๘๒๒	๐.๕๖๑
๔)	การประยุกต์หลักออคติ	๓.๗๗	๐.๕๒	๓.๘๒	๐.๕๗	๐.๖๖๗	๐.๓๒๙
ภาพรวม		๓.๖๖	๐.๖๐	๓.๖๘	๐.๖๑	๐.๖๒๘	๐.๖๑๙

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน

มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ บุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน

ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘

การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมจำแนกตาม วุฒิการศึกษาทางสามัญ

(n = ๒๐๑)

การบริหารงานบุคคล ตามหลักธรรมทางพร ะพุทธศาสนาของโรงเ เรียนในเขตอำเภอกระ ทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	วุฒิการศึกษาทางสามัญ						F	Sig.
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (๖๖ คน)		ปริญญาตรี (๗๐ คน)		สูงกว่า ปริญญาตรี (๖๕ คน)			
	—	S.D.	—	S.D.	—	S.D.		
๑) การประยุกต์หลัก อริยปไตย	๔.๐๑	๐.๘๒	๓.๗๓	๐.๖๗	๓.๘๐	๐.๗๓	๑.๑๐๕	๐.๗๐๑
๒) การประยุกต์หลัก พรหมวิหาร	๓.๘๓	๐.๕๖	๓.๗๙	๐.๕๒	๓.๘๔	๐.๕๕	๐.๘๒๖	๐.๖๖๑
๓) การประยุกต์หลัก สังคหวัตถุ	๓.๙๐	๐.๔๙	๓.๘๙	๐.๕๙	๓.๙๑	๐.๘๑	๐.๗๗๑	๐.๘๓๕
๔) การประยุกต์หลัก อคติ	๓.๘๗	๐.๗๗	๓.๖๓	๐.๗๒	๓.๖๗	๐.๗๘	๐.๕๖๗	๐.๗๗๕
ภาพรวม	๓.๙๐	๐.๖๖	๓.๗๖	๐.๖๓	๓.๘๑	๐.๗๒	๐.๘๑๗	๐.๗๔๓

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาทางสามัญแตกต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาทางสามัญต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๓ บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙

การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมจำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่

(n = ๒๐๑)

การบริหารงานบุคคล ตามหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาของ โรงเรียนในเขตอำเภอ กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร		ตำแหน่งหน้าที่						F	Sig.
		ครู – อาจารย์ (๑๒๐ คน)		เจ้าหน้าที่ (๔๙ คน)		ลูกจ้างประจำ (๓๒ คน)			
		—	S.D.	—	S.D.	—	S.D.		
๑)	การประยุกต์หลัก กอธิปไตย	๔.๒๙	๐.๕๒	๔.๑๑	๐.๖๕	๔.๐๑	๐.๖๗	-๑.๑๗๑	๐.๒๔๒
๒)	การประยุกต์หลัก ภพรหมวิหาร	๔.๑๑	๐.๖๕	๔.๔๔	๐.๕๘	๔.๔๔	๐.๔๙	-๐.๐๘๐	๐.๙๓๑
๓)	การประยุกต์หลัก กสังคหวัตถุ	๔.๒๔	๐.๕๗	๔.๒๔	๐.๕๗	๔.๓๔	๐.๕๒	-๑.๒๗๖	๐.๒๐๘
๔)	การประยุกต์หลัก กอคติ	๔.๔๔	๐.๕๘	๔.๒๙	๐.๕๒	๔.๓๔	๐.๔๕	-๐.๘๗๔	๐.๓๘๑
ภาพรวม		๔.๒๗	๐.๕๘	๔.๒๗	๐.๕๘	๔.๒๘	๐.๕๓	-๐.๘๕๐	๐.๔๔๑

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน

มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน

จังหวัดสมุทรสาครไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน

การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน

ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐

การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมจำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน

(n = ๒๐๑)

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร		ประสบการณ์ทำงาน						F	Sig.
		ต่ำกว่า ๑๐ ปี (๑๔๒ คน)		๑๐ - ๒๐ ปี (๓๘ คน)		๒๑ ปีขึ้นไป (๒๑ คน)			
		—	S.D.	—	S.D.	—	S.D.		
๑)	การประยุกต์หลักอริยสัจ	๔.๐๕	๐.๖๗	๔.๐๐	๐.๖๔	๔.๒๑	๐.๔๐	๐.๕๕๕	๐.๕๘๖
๒)	การประยุกต์หลักพรหมวิหาร	๓.๙๖	๐.๗๑	๓.๙๒	๐.๖๙	๔.๑๗	๐.๓๑	๐.๕๙๑	๐.๕๖๒
๓)	การประยุกต์หลักสังคหวัตถุ	๓.๙๖	๐.๗๑	๓.๙๘	๐.๖๕	๓.๗๕	๐.๕๖	๐.๔๕๘	๐.๖๔๙
๔)	การประยุกต์หลักอริยสัจ	๔.๐๕	๐.๗๐	๔.๐๕	๐.๖๑	๔.๐๔	๐.๕๓	๐.๔๒๑	๑.๐๐๗
ภาพรวม		๔.๐๑	๐.๗๐	๓.๙๙	๐.๖๕	๔.๐๔	๐.๔๕	๐.๕๐๖	๐.๗๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน

มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน

มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

Word to PDF

[Http://word-to-pdf.abdio.com](http://word-to-pdf.abdio.com)

**TRIAL
VERSION**

๔.๔ ปัญหา

อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศา

สนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหา

อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นตาราง รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒-๔.๑๓ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ ปัญหา

อุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
๑) ไม่ค่อยมีการติดตามผลการประเมินงานภายหลังที่ปฏิบัติงานเสร็จ	๒๑	๑๐.๔๔
๒) ไม่ค่อยมีการสนับสนุนให้บุคลากรทำงานให้เต็มประสิทธิภาพ	๑๘	๘.๙๕
๓) บุคลากรครูเขาขางกันเองไม่ประเมินไปตามความเป็นจริง	๑๖	๗.๙๖
๔) บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่	๑๔	๖.๙๕
๕) มีความอิจฉา ริษยากันเองภายในองค์กร	๑๔	๖.๙๕
๖) ลำเอียงเข้าข้างพวกพ้องของตน	๙	๔.๔๗
๗) ไม่ค่อยมีการเลื่อนตำแหน่ง	๗	๓.๔๘
๘) ขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานดีเด่นของบุคลากรที่ทำผลงาน	๓	๑.๔๙
๙) การประเมินผลไม่เป็นธรรม	๓	๑.๔๙
๑๐) วากกล่าวตักเตือนด้วยวาจาไม่สุภาพ	๓	๑.๔๙
๑๑) ลงโทษโดยไม่ได้สอบสวนข้อเท็จจริง เพราะเนื่องจากไม่ชอบกัน	๑	๐.๔๙

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและ

อุปสรรคการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มากที่สุดในข้อ

“ไม่ค่อยมีการติดตามผลการประเมินงานภายหลังที่ปฏิบัติงานเสร็จ” มีจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔ รองลงมา คือ “ไม่ค่อยมีการสนับสนุนให้บุคลากรทำงานให้เต็มประสิทธิภาพ” มีจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๕ และน้อยที่สุด คือ “ลงโทษโดยไม่ได้สอบสวนข้อเท็จจริง เพราะเนื่องจากไม่ชอบกัน” มีจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙

ตารางที่ ๔.๑๓

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑) ควรมีการประเมินผลงานภายหลังที่ปฏิบัติงานทุกครั้ง	๑๒	๕.๙๗
๒) สนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานกันอย่างเต็มที่	๑๐	๔.๙๗
๓) ประเมินผลไปตามความเป็นจริงไม่เข้าข้างตนเอง	๘	๓.๙๘
๔) ควรจัดให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่	๘	๓.๙๘
๕) จัดให้มีกีฬารักสามัคคี	๗	๓.๔๘
๖) ควรมีความยุติธรรมไม่เข้าข้างพวกพ้องของตน	๖	๒.๙๘
๗) ควรเลื่อนตำแหน่งให้ผู้ที่ปฏิบัติงานเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน	๖	๒.๙๘
๘) ควรแสดงความยินดีแก่ผู้ทำผลงานเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน	๕	๒.๔๘
๙) ควรประเมินผลอย่างเป็นธรรม	๕	๒.๔๘
๑๐) ผู้บริหารควรใช้วาจาสุภาพในการว่ากล่าวตักเตือนผู้เป็นลูกน้อง	๒	๐.๙๙
๑๑) ควรให้ความยุติธรรมแก่ทุกๆ ฝ่าย	๒	๐.๙๙

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า

บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มากที่สุดในข้อ “ควรมีการประเมินผลงานภายหลังที่ปฏิบัติงานทุกครั้ง” มีจำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๗ รองลงมา คือ “สนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานกันอย่างเต็มที่” มีจำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๗ และน้อยที่สุด คือ “ผู้บริหารควรใช้วาจาสุภาพในการว่ากล่าวตักเตือนผู้เป็นลูกน้อง และควรให้ความยุติธรรมแก่ทุกๆ ฝ่าย” มีจำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๙

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์

การศึกษาวิจัยเรื่อง

“การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการนำเสนอการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

โดยมีประเด็นที่จะนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๔.๕.๑

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๔.๕.๒

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๔.๕.๓ ปัญหา

อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

๔.๕.๑

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

การบริหารงานของผู้บริหารนั้น

สามารถอ้างอิงนำหลักการในทางทฤษฎีของการบริหารงานของท่าน

ผู้รู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับเป็นสากลทั่วไป แต่ในบางครั้งการบริหารงานในแนวต่างๆ

อาจจะมีผลลัพท์บางอย่างซึ่งอาจเป็นเหตุให้การบริหารงานไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง

จึงต้องมีการผสมผสานหลักการทางทฤษฎีต่างๆ ของการบริหารการศึกษา

เข้ากับหลักการทางคำสอนทางพระพุทธศาสนา

เพราะในทางพระพุทธศาสนานั้นสอนให้ทุกคนเป็นคนดีมีคุณธรรม¹ โรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ้มแบน

จังหวัดสมุทรสาคร จัดบริหารงานบุคคลตามโครงสร้างการบริหารและขอบข่ายงานทั่วไป

อีกทั้งได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

ยรรยงสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา การเรียนธรรมศึกษา

โดยมีจุดเน้นตามนโยบาย เพื่อบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้อง เริ่มจากผู้บริหาร ครู

และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกำหนดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาศึกษา วิเคราะห์ อธิบาย

¹ สัมภาษณ์ นางสาวอรรณณ เอี่ยมชาศรี, รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชบุรณาราม (ไสวราชบุรณาราม), ๕ กันยายน ๒๕๕๕.

ตีความจัดทำเป็นหลักวิชาการควบคู่กับหลักปฏิบัติ

เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านกาย **จิตใจ และสังคม สติปัญญา**

แนวคิดนี้ได้นำมาเป็นทฤษฎีด้านการบริหาร

การศึกษาในส่วนของการพัฒนาบุคคล **เพื่อขยายผลสู่การปฏิบัติเชิงระบบ**

ซึ่งโรงเรียนใช้หลักการนี้เป็นพื้นฐานของการบริหาร²

บุคลากรของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

จึงไม่ยุ่งยากที่จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

เพราะบุคลากรมีพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว

การบริหารงานบุคคลด้านนี้จึงอยู่ที่การต่อยอดความรู้ทางพระพุทธศาสนา

ให้ดำเนินไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

และพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป³

หลักการบริหารงานสมัยใหม่จะเน้นเทคนิคและวิธีการ โดยแสวงหากำไร

และการแข่งขันในองค์กรบรรลุสู่เป้าหมาย

หากบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประกอบหรือบูรณาการ

จะสร้างความเป็นธรรมต่อบุคคล รวมทั้งสร้างประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลต่อการบริหารงานอย่างยั่งยืนและมั่นคง ส่งผลให้การบริหารจัดการองค์กรมีระบบ⁴

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยมาแต่โบราณกาล

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนบ้านปลายคลองน้อย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน

เป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหารจัดการ

ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้จักถึงความต้องการของครู รู้จักว่าครูแต่ละคนมีศักยภาพ

มีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน หรือความรู้อาจใกล้เคียงกัน รู้จักสมรรถภาพของครู

รู้และเข้าใจความเป็นตัวตนของครูแต่ละคน ตลอดจนเรื่องอื่นๆ

ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ก็สามารถที่ทำให้การบริหารงานบุคคลประสบความสำเร็จ

สิ่งที่กล่าวมาเบื้องต้นล้วนเป็นสิ่งที่มียู่ในธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว

²สัมภาษณ์ นางศิริรัตน์ ไชยวงศ์, ครู คศ. ๒ โรงเรียนวัดราชบุรณบุรี (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์),

๕ กันยายน ๒๕๕๕.

³สัมภาษณ์ นางนันท์วัน เขียมสวัสดิ์, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอ่างทอง, ๕ กันยายน ๒๕๕๕.

⁴สัมภาษณ์ นางสาวสมมาทย์ เกาเล็ก, ครูโรงเรียนวัดราชบุรณบุรี (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์), ๕ กันยายน

๒๕๕๕.

ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารจะมีประสบการณ์ มีความเข้าใจในจิตวิทยา
มีความเข้าใจในการใช้คนอย่างไร เพราะการบริหารงานก็ต้องรู้จักงาน
รู้จักวิเคราะห์งาน รู้จักระบบงาน

เมื่อผู้บริหารเข้าในก็สามารถทำให้งานการบริหารบุคคลมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่งทำให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จต่อไปในอนาคต⁵

สรุปได้ว่า

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาครนั้น

ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาปรับเข้ากับการบริหารงานบุคคลในองค์กร

โดยปรับตามสมควรที่หลักธรรมเหล่านั้นสามารถประยุกต์กับการบริหารงานบุคคลภายในโรงเรียนเขตอำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาครได้

ทั้งนี้การประยุกต์ใช้หลักธรรมมีประโยชน์ต่อองค์กรเป็นอย่างมาก ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔.๕.๒

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร

การบริหารงานบุคคลมีการนำหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาประกอบในการบริหารงานของผู้บริหาร เช่น หลักธรรม สังคหวัตถุ ๔ เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ คือ

ทาน คือ ผู้บริหารต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ ตามความสามารถต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงานให้ความรัก ความเมตตา สร้างแรงจูงใจ ขวัญและกำลังใจให้กับบุคคลในองค์กร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความเสียสละต่อส่วนรวม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมต่อองค์กร นักเรียนเป็นสำคัญ

ปิยวาจา คือ ผู้บริหารต้องมีวาจาสุภาพอ่อนโยน พูดในเชิงสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์สร้างความสามัคคี ให้เกิดความรักใคร่ เกื้อกูลในหมู่คณะ

⁵สัมภาษณ์ นายประทีป เยี่ยมสวัสดิ์, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชบุรณารุง (ไสวราชบุรณอุปถัมภ์), ๕ กันยายน ๒๕๕๕.

อรรถจริยา คือ ผู้บริหารต้องบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม
 สมานัตตตา คือ ผู้บริหาร ทำตนให้เข้ากับผู้อื่นอย่างเสมอ
 ไม่เลือกปฏิบัติผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมต่อทุกคนในเรื่องต่างๆ⁶

ใช้ ๓ ประเด็นหลัก คือ หลักไตรสิกขาในพระพุทธศาสนา หลักทฤษฎีเชิงระบบ
 การเปรียบเทียบการใช้หลักไตรสิกขาและทฤษฎีเชิงระบบในการบริหารการศึกษา

หลักไตรสิกขาครอบคลุมหลักธรรมาปฏิบัติ

การพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นความหมายที่แท้ของการศึกษา

เพราะการศึกษาเป็นทั้งตัวการพัฒนา และเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาคนในด้านการ

การฝึกคิดอย่างถูกวิธี (โยนิโสมนสิการ) การยึดหลักธรรมของไตรสิกขา ได้แก่ ศีล

สมาธิปัญญาในการครองตน การบริหารทรัพยากรต่างๆ ด้าน อาทิ บุคคล การศึกษา

สาธารณูปโภคพื้นฐานและสวัสดิการ ก่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่น ศรัทธา

โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทำให้การบริหารงานเชิงระบบมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล ตัวอย่างเช่น โรงเรียนวิธีพุทธ
 เป็นต้น

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานบุคคลนั้นมีมากมายแล้วแต่บุคคล
 และสถานการณ์ที่จะนำไปใช้ ไม่ควรยึดหลักธรรมใด หลักธรรมหนึ่งตายตัว

แต่ควรมองว่าบุคคลนี้เหมาะสมที่จะใช้หลักธรรมข้อใด

สถานการณ์อย่างนั้นจะมีวิธีการใดที่จะใช้หลักธรรมเข้าไปสอดแทรกให้สถานการณ์ดีขึ้นหรือผ่อนคลายลง

อันจะเป็นประโยชน์ให้กับงาน ทำให้งานไม่ชะงักงันหรือหยุดชะงัก

ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อองค์กรโดยรวม⁷

หลักการบริหารที่มีได้มุ่งหวังกำไร หรือการแข่งขันเพียงอย่างเดียว

แต่ได้บรรจุหลักการที่สร้างความยั่งยืน การไม่เบียดเบียน การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ

มีความเมตตาต่อกัน และรู้เท่าทันโลกโดยมิได้ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์

แต่ยึดหลักการอยู่ร่วมกันและรู้เท่าทันโลก ได้แก่ หลักสัพบุริ- สธรรม

ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับคนและสิ่งแวดล้อม

โดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่มีคุณค่า พบได้ในสังคมมนุษย์

หรือปัจจัยแห่งสังคมในกระบวนการอาศัยซึ่งกันและกัน การพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล รู้จักโลก

⁶สัมภาษณ์ นางสาวอรรณณ เอียนชาศรี, อ้างแล้ว.

⁷สัมภาษณ์ นางศิริรัตน์ ไชยวงศ์, อ้างแล้ว.

⁸สัมภาษณ์ นางนันทวัน เยี่ยมสวัสดิ์, อ้างแล้ว.

รู้จักธรรมชาติ

เพราะมนุษย์เท่านั้นที่จะเป็นผู้ที่บริหารจัดการองค์การที่ดีได้⁹

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารงานบุคคลควรเป็นหลักธรรมพื้นฐานอย่างง่าย ๆ คือ ง่ายต่อการใช้

และใช้เพื่อประกอบในการบริหารงานและบริหารคน คือ “ศีล ๕”

ขอเพียงผู้บริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายึดถือศีลห้าไว้และปฏิบัติตาม

ผู้บริหารก็จะสามารถบริหารงาน บริหารคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพราะเมื่องดหรือละเว้นตามข้อปฏิบัติของศีล ๕ คือ การละเว้นการฆ่าสัตว์ เว้นจากการพูดเท็จ

เว้นจากการลักขโมย เว้นจากการผิดลูกเมียผู้อื่นและเว้นจากการดื่มของมึนเมา

เมื่อทุกคนในโรงเรียนร่วมปฏิบัติได้เช่นนี้จะสร้างสภาพสภาวะจิตใจชนิดหนึ่งในทางศาสนาพุทธเรียกส

ภาพสภาวะจิตใจนี้ว่า “พรหมวิหารสี่”

การปฏิบัติเช่นนี้จะนำมาซึ่งความสุขและความสำเร็จของการอยู่ร่วมกันตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาโดยแท้จริง¹⁰

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ล้วนแล้วแต่ละบุคคลที่ใช้หลักธรรมในการบริหารงานที่แตกต่างกันออกไป

ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลเล็งเห็นประโยชน์และผลแตกต่างกัน

แต่อย่างไรก็ตามการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมไม่ว่าจะหลักธรรมอะไรก็แล้วแต่เมื่อนำมาบริหารก็จะเกิดความสำเร็จในองค์กรมากขึ้น

๔.๕.๓ ปัญหา

อุปสรรคและข้อเสนอแนะการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งอุปนิสัย ความประพฤติ จิตใจ

⁹สัมภาษณ์ นางสาวสมมาทย์ เกาเล็ก, อ้างแล้ว.

¹⁰สัมภาษณ์ นายประทีป เขี่ยมสวัสดิ์, อ้างแล้ว.

ลักษณะการทำงาน **ผู้บริหารจึงต้องพยายามใช้สติปัญญา**

หลักวิชาทั้งศาสตร์ และศิลปะในการดูแลบุคคล

ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข¹¹ การส่งเสริมหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

เป็นนโยบายหลักที่สั่งการต่อเนื่อง แต่ระบบการบริหารจัดการไม่มีความชัดเจน

ส่งผลให้การใช้หลักธรรมไม่บังเกิดผลดีต่อตัวบุคคล และก่อให้เกิดคุณลักษณะนิสัยที่ดีอย่างยั่งยืน¹²

ในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ไม่ได้อยู่ที่ตัวหลักธรรม

แต่อยู่ที่ตัวบุคคลซึ่งยังมีความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักธรรม

เพราะหลักธรรมเป็นเพียงหัวข้อให้บุคคลนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งอาจตีความคลาดเคลื่อนไป ดังนั้น

บุคลากรจึงควรได้รับการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

ต้องมีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับบุคลากร¹³

การเข้าไม่ถึงหลักธรรมหรือการไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง

อีกทั้งการอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากในสถานที่ต่างๆ เช่น บ้าน วัด โรงเรียน หรือสถานที่อื่นๆ

ย่อมเป็นธรรมดาที่ต้องมีการกระทบกระทั่งระหว่างกันเกิดปัญหาความขัดแย้งทางความคิด การปฏิบัติ

ซึ่งนำมาซึ่งความไม่สามัคคี ปัญหาต่างๆ จะหมดไปถ้าทุกคนมีความเมตตากรุณา

เมื่อมีปัญหาขัดแย้งกัน ควรใช้เรามีความรักความปรารถนาดีต่อผู้อื่นเป็นที่ตั้ง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

รู้จักให้อภัย ยกโทษไม่ถือโกรธ มีความยุติธรรม ความสมัครสมานสามัคคีจะเกิดขึ้นในหน่วยงาน¹⁴

สรุปได้ว่า

การบริหารงานบุคคลในกิจการงานที่มีบุคลากรอยู่รวมปฏิบัติงานในองค์กรมากต้องอาศัยหลักธรรมทาง

พระพุทธศาสนาเข้ามาช่วยในการกำกับดูแลงานอีกชั้นหนึ่งนอกจากการใช้หลักสากลวิธีในการบริหาร

งาน บุคลากรทางการศึกษาก็เช่นกัน ที่สำคัญ คือ

การเป็นครูที่ทำหน้าที่แม่พิมพ์ของชาติที่ต้องมีคุณธรรมในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตที่เป็นแบบ

อย่างของเยาวชนที่จะกลายเป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นกำลังหลักในการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรู้

เรื่องต่อไป

¹¹สัมภาษณ์ นางสาวอรรพรรณ เอียนชาศรี, อ้างแล้ว.

¹²สัมภาษณ์ นางศิริรัตน์ ไชยวงศ์, อ้างแล้ว.

¹³สัมภาษณ์ นางนันทวัน เขี่ยมสวัสดิ์, อ้างแล้ว.

¹⁴สัมภาษณ์ นายประทีป เขี่ยมสวัสดิ์, อ้างแล้ว.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง เรื่อง

“การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยดังกล่าว

สรุปเป็นความสัมพันธ์เชิงแผนภาพ ดังนี้

แผนภูมิที่ ๔.๑ แสดงสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภูมิที่ ๔.๑ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า

“การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”

ทำให้ทราบข้อมูลในการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มากขึ้นอีกทั้งทราบปัญหาและอุปสรรค

ซึ่งสามารถนำข้อเสนอแนะนั้นมาพัฒนาการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนได้ ดังนี้

1) อธิปไตย ๓

อธิปไตยหรือความเป็นใหญ่ โดยนัยแห่งคำสอนในศาสนาพุทธมีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑) โลกาธิปไตย หมายถึง การถือกระแสโลกเป็นใหญ่ และโลกในที่นี้หมายถึงคน จะเห็นได้คำสอนของพระพุทธองค์ที่ตรัสว่า โลกคือหมู่สัตว์ ดังนั้นโลกาธิปไตยตามความหมายนี้เทียบได้กับคำว่า ประชาธิปไตยที่ถือคนส่วนใหญ่เป็นหลัก ๒)

อัตตาธิปไตย หมายถึง การถือตัวเองเป็นใหญ่ โดยไม่นำพาว่าคนอื่นจะเห็นเป็นอย่างไร

จึงน่าจะเทียบได้กับคำว่า เผด็จการ ๓) ธรรมาธิปไตย หมายถึง ถือความถูกต้องเป็นใหญ่

อันถือได้ว่าเป็นหัวใจที่ปรากฏอยู่ได้ทั้งในโลกาธิปไตย และอัตตาธิปไตย

เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับให้ผู้กระทำไม่ว่าจะถือโลกเป็นใหญ่ตามข้อ ๑

หรือถือตัวเองเป็นใหญ่ตามข้อ ๒ ดำรงอยู่ได้โดยที่ผู้คนในสังคมยอมรับ ในทางตรงกันข้าม

ถ้าไม่มีธรรมาธิปไตยกำกับไม่ว่าจะเป็นโลกาธิปไตย หรืออัตตาธิปไตย

ที่มีอำนาจล้นฟ้าแค่หนึ่งจุดหนึ่งแล้วก็ต้องมีอันพังทลายลง เพราะผู้คนในสังคมมองเห็นภัย

และลุกขึ้นมาต่อต้านพร้อมกัน

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน

จังหวัดสมุทรสาคร

นั้นควรสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานกันอย่างเต็มที่และควรมีการประเมินผลงานภายหลังที่ปฏิบัติงาน

ทุกครั้ง โดยที่การประเมินผลเป็นไปตามความเป็นจริงไม่เข้าข้างกันเอง

2) พรหมวิหาร ๔

พรหมวิหารธรรม คือธรรมเป็นหลักประจำใจ หรือธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ

ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์

ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักของจิตใจและกำกับความประพฤติ พรหมวิหาร ๔ คือ ๑) เมตตา ๒) กรุณา

๓) มุทิตา และ ๔) อุเบกขา ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักธรรมขั้นพื้นฐานทางจิตใจของชนชั้นผู้ใหญ่

ผู้ปกครอง ผู้เป็นหัวหน้าและในที่ยังหมายความว่า พรหมวิหาร ๔

เป็นหลักธรรมาภิบาลทางการศึกษา นั้นเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวสำหรับจิตใจของทุกองค์กร ครอบครัว ประเทศ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้นำ หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรควรจะต้องมี

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร นั้นควรจัดให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่ มีความยุติธรรมไม่เข้าข้างพวกพ้องของตน และจัดให้มีกีฬารักสามัคคีในหมู่คณะ

3) สังคหัตถ์ ๔

สังคหัตถ์ ๔ เป็นธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

ที่เป็นวิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของคน ให้เกิดความรักเกิดการสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นวิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของคน ผู้มีจิตใจคน

ให้เกิดความรักเกิดการสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลทุกคน ร่วม สร้างสรรค์ ประสานสังคมให้ดีขึ้น มีเอกภาพ เป็นทางเกิดของความสามัคคี ช่วยให้เกิดความรัก สามัคคีในกลุ่มคน อันประกอบไปด้วย

๑) ทาน คือ การให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปันนั้น ย่อมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจแก่ ผู้รับให้ระลึกนึกถึงความเป็นผู้มีน้ำใจโอบอ้อมอารีของผู้ให้

๒) ปิยวาจา คือ การเจรจาที่อ่อนหวาน คือวาจาที่ไพเราะสุภาพอ่อนโยนตามฐานะ ย่อมเป็น ที่ชื่นใจเป็นที่ประทับใจแก่ผู้ฟังหรือคู่สนทนา

๓) อตถจริยา คือ การประพฤติสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ความเป็นผู้มีน้ำใจไม่เบียดเบียน รู้จักสงเคราะห์และช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นให้สำเร็จ

๔) สมานัตตตา คือ ความเป็นผู้มีตนเสมอ ไม่ถือตัว ความประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อมีชีวิตที่เจริญก้าวหน้า หรือได้ดิบได้ดีขึ้นไป ก็ไม่ถือตัวหรือทำตัวเย่อหยิ่งกับญาติพี่น้องหรือมิตรสหายเดิม

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร นั้นควรพิจารณาเลื่อนตำแหน่งให้ผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน และควรแสดงความยินดีแก่ผู้ทำผลงานเพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน

4) อคติ ๔

ความลำเอียงทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นอันตรายอย่างมาก

ทุกยุคทุกสมัยที่บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการปกครองบังคับบัญชาบุคคลอื่นด้วยแล้ว มีความลำเอียง (อคติ) อยู่เพียงข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้น ก็จะทำให้สูญเสียความยุติธรรมขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจของคนที่เกี่ยวข้องเป็นผู้น้อย เป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของบุคคลเหล่านั้น

แต่ความลำเอียง (อคติ) ทั้ง ๔ อย่างนี้ ไม่ได้เจาะจงเฉพาะผู้ใหญ่เท่านั้น แม้แต่ผู้น้อยหรือเด็กๆ ก็อาจเกิดความลำเอียง (อคติ) ขึ้นมาได้เหมือนกัน

เหตุนี้พระองค์จึงตรัสเพื่อลดอคติและสร้างเสริมความเมตตาในกันและกัน

ร่วมมือกันปฏิบัติสรรพกิจการงานให้ประสานเกื้อกูลกัน

เพื่อทุกคนจะสามารถนำพาประเทศชาติให้ก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง

และบรรลุถึงความวัฒนาผาสุกได้โดยสวัสดิ์ดี

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

นั้นผู้บริหารควรใช้วาจาสุภาพในการว่ากล่าวตักเตือนผู้เป็นผู้อย่างมีสติปัญญาให้ความยุติธรรมแก่ทุกๆ ฝ่าย และควรประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม

Word to PDF
[Http://word-to-pdf.abdio.com](http://word-to-pdf.abdio.com)

